

**Bryssel den 13 juni 2025
(OR. en)**

10274/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0163 (NLE)**

**AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	13 juni 2025
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2025) 308 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av ett brett avtalspaket som syftar till att konsolidera, fördjupa och utvidga de bilaterala förbindelserna med Schweiziska edsförbundet, och om provisorisk tillämpning av avtalet om villkor för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 308 final.

Bilaga: COM(2025) 308 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 13.6.2025
COM(2025) 308 final

2025/0163 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av ett brett avtalspaket som syftar till att konsolidera, fördjupa och utvidga de bilaterala förbindelserna med Schweiziska edsförbundet, och om provisorisk tillämpning av avtalet om villkor för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet (nedan även kallat *Schweiz*) är ur ett ekonomiskt, historiskt, kulturellt, socialt och politiskt perspektiv nära sammanflätade. Unionen är Schweiz största handelspartner, medan Schweiz är unionens fjärde största handelspartner. Över 1,5 miljoner unionsmedborgare bor i Schweiz och knappt 450 000 schweiziska medborgare bor i unionen. Varje dag korsar flera hundra tusen gränsarbetare gränsen mellan EU och Schweiz i båda riktningarna.

Unionen och Schweiz är knutna till varandra genom flera bilaterala avtal. Genom avtal om fri rörlighet för personer, landtransporter, luftfart, handel med jordbruksprodukter och ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse deltar Schweiz i unionens inre marknad¹. Genom avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket är Schweiz också ett Schengenassocierat land. Under covid-19-pandemin ökade samarbetet mellan unionen och Schweiz om gränsöverskridande hot mot människors hälsa. Schweiz har också traditionellt varit en stark partner inom forskning och innovation. Landet har samarbetat med unionen om flera av unionens finansieringsprogram med särskild inriktning på forskning, innovation och utbildning.

Även om EU och Schweiz har ett nära samarbete har det också hämmats av flera långvariga strukturella problem. För att lösa dessa problem förhandlade unionen och Schweiz mellan 2014 och 2021 om ett avtal om en institutionell ram. Avtalet om en institutionell ram skulle också ha tillhandahållit styrningsramen för ytterligare avtal på områden med anknytning till den inre marknaden i vilken Schweiz deltar, inbegripet avtal för vilka förhandlingar hade godkänts av rådet, särskilt om livsmedelssäkerhet (2003 och 2008) och el (2006). Dessutom skulle det ha tillhandahållit styrningsramen för avtalet om hälsa, för vilket förhandlingar hade godkänts av rådet 2008.

Förhandlingarna enades på teknisk nivå om ett utkast till avtal om en institutionell ram i november 2018. Som en reaktion på det schweiziska förbundsrådets vägran att godkänna utkastet avbröts förhandlingarna om de andra avtalen, eftersom både rådet, i sina slutsatser av den 19 februari 2019, och Europaparlamentet, i sin rekommendation av den 26 mars 2019, gjorde ingående av ett avtal om en institutionell ram till en förutsättning för ingående av nya avtal om tillträde till inre marknaden eller förbättrade villkor enligt befintliga avtal. Den 26 maj 2021 beslutade det schweiziska förbundsrådet, trots ytterligare försök att hitta lösningar, att ensidigt avsluta förhandlingarna om avtalet om en institutionell ram. Schweiz ensidiga beslut stoppade tillfälligt det bilaterala samarbetet inom forskning, innovation och utbildning.

¹ Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter, alla utfärdade den 21 juni 1999 (EGT L 114, 30.4.2002, s. 1).

Efter det att förhandlingarna om avtalet om en institutionell ram hade avbrutits inledde Europeiska kommissionen och Schweiz sonderande samtal i mars 2022 för att diskutera de framtida förbindelserna mellan EU och Schweiz. Dessa samtal ledde till en gemensam överenskommelse som dokumenterade båda sidors politiska uppfattning om vägen framåt för en framtida förhandling och fastställde komponenterna och parametrarna i ett brett förhandlingspaket samt ”landningszoner” och lösningar på viktiga institutionella och sektorsspecifika punkter.

Den gemensamma överenskommelsen godkändes av det schweiziska förbundsrådet och av Europeiska kommissionen i november 2023. Båda sidor åtog sig att använda överenskommelsen som grund för att söka förhandlingsmandat och noterade sin ambition att slutföra förhandlingarna under 2024.

Följaktligen antog kommissionen den 20 december 2023 en rekommendation till rådets beslut om att bemyndiga förhandlingar om det omfattande åtgärds paket som identifierats och fastställts under de sonderande samtalen². Det övergripande syftet med dessa förhandlingar var att modernisera och stärka de bilaterala förbindelserna mellan unionen och Schweiz, säkerställa rättvis konkurrens mellan företag i unionen och Schweiz som är verksamma på den inre marknaden och skydda unionsmedborgarnas rättigheter i Schweiz, bland annat genom att förhindra diskriminering mellan medborgare i olika medlemsstater. Detta skulle göra det möjligt för medborgare, företag och forskare på båda sidor att dra full nytta av den geografiska närheten, de gemensamma värdena och de ekonomiska banden mellan unionen och Schweiz. Samtidigt genomförde förbundsrådet motsvarande förberedande arbete på den schweiziska sidan. Efter slutförandet av de relevanta processerna i Schweiz rådet den 12 mars 2024 ett beslut om bemyndigande för kommissionen att inleda förhandlingar om det omfattande åtgärds paketet, tillsammans med detaljerade förhandlingsdirektiv³.

Förhandlingarna om det breda paketet inleddes den 18 mars 2024 av Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen och Schweiziska edsförbundets dåvarande president Viola Amherd. Kommissionen förde förhandlingarna i samråd med rådet, särskilt med rådet (allmänna frågor), och Eftagruppern som särskild kommitté utnämnd av rådet för förhandlingarna med Schweiz. Vederbörlig hänsyn har tagits till Europaparlamentets resolution av den 4 oktober 2023 och kommissionen har fullt ut informerat Europaparlamentet i enlighet med artikel 218.10 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Efter nio månaders intensiva förhandlingar meddelade ordförande Ursula von der Leyen och president Viola Amherd den 20 december 2024 att diskussionerna om alla delar av det breda paketet framgångsrikt hade slutförts. Det omfattande paketet omfattar uppdatering av de fem avtal som för närvarande ger Schweiz tillträde till unionens inre marknad: Uppdatering av tvistlösningsmekanismen i avtalet om handel med jordbruksprodukter, i linje med fastställd praxis i unionens och Schweiz handelsavtal med andra partner. Ett nytt protokoll om livsmedelssäkerhet som kommer att inrätta ett gemensamt område för livsmedelssäkerhet som omfattar alla aspekter av livsmedelskedjan och ersätter bilagorna om sanitära och fytosanitära åtgärder i avtalet om handel med jordbruksprodukter. Ett nytt avtal om el som kommer att göra det möjligt för Schweiz att delta i unionens inre marknad för el, Ett nytt avtal om hälsa

² COM(2023) 798 final, 20.12.2023.

³ Rådets beslut (EU, Euratom) 2024/995 av den 12 mars 2024 om bemyndigande att inleda förhandlingar med Schweiziska edsförbundet om institutionella bestämmelser i avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet som rör den inre marknaden, om ett avtal om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram och om ett avtal som utgör grunden för Schweiziska edsförbundets permanenta bidrag till unionens sammanhållning (EUT L, 2024/995, 26.3.2024).

som kommer att göra det möjligt för Schweiz att delta i unionens mekanismer och organ för att hantera allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa, särskilt Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar och systemet för tidig varning och reaktion. Ett nytt avtal om Schweiz permanenta och rättvisa ekonomiska bidrag till den ekonomiska och sociala sammanhållningen inom unionen, som återspeglar nivån på partnerskap och samarbete mellan parterna. Ett nytt avtal som kommer att tillåta att Schweiz deltar i flera av unionsprogrammen som är öppna för associering av tredjeländer: Horisont Europa, Euratoms forsknings- och utbildningsprogram, Iter/F4E (Fusion for Energy), Ett digitalt Europa och Erasmus+ samt EU för hälsa, ett program som syftar till att komplettera det samarbete som inrättats genom det avtal om hälsa som de båda parterna förhandlade fram som en del av samma omfattande paket. Utöver de delar som anges ovan innehåller det breda paketet också ett separat protokoll om parlamentariskt samarbete.

Det här förslaget gäller undertecknandet, på Europeiska unionens vägnar, av följande avtal och instrument inom det omfattande paketet:

- Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.
- Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.
- Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.
- Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.
- Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter.
- Protokoll om upprättande av ett gemensamt område för livssäkerhet till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter.
- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om el.

- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa.
- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen.
- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå.
- Protokoll mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om parlamentariskt samarbete.

Detta förslag rör också den provisoriska tillämpningen av avtalet om Schweiz deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå eftersom det avtalet föreskriver dess provisoriska tillämpning från och med den 1 januari 2026 eller den 1 januari året efter undertecknandet, beroende på om undertecknandet äger rum före den 1 juli 2026 eller inte.

Ovanstående avtal och protokoll åtföljs av en gemensam förklaring av Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om upprättande av en högnivådialog om det omfattande bilaterala paketet och den möjliga vidareutvecklingen av de bilaterala förbindelserna mellan Europeiska unionen och Schweiz, vilken bör godkännas och undertecknas på unionens vägnar.

Avtalet om Schweiz deltagande i unionsprogram utgör en integrerad del av det mer omfattande paket som förhandlades mellan de båda parterna 2024, men kommissionen beslutade att påskynda förslaget till dess undertecknande i syfte att inleda dess provisoriska tillämpning från och med den 1 januari 2025. Kommissionen lade fram separata förslag i detta syfte⁴.

Det föreslagna tillvägagångssätt kommer att ge verkan åt de övergångsarrangemang som kommissionen beviljade Schweiz under förhandlingarna om det omfattande paketet. Samtidigt påverkar det inte tillvägagångssättet för det omfattande paketet som fastställdes genom den gemensamma överenskommelsen och bekräftades genom rådets mandat.

Avtalet om Schweiz deltagande i unionsprogram innehåller en tidsfristklausul enligt vilken den provisoriska tillämpningen av det avtalet ska upphöra om Schweiz inte slutför de förfaranden som krävs för att paketet ska kunna träda i kraft före utgången av 2028. Enligt kommissionens förslag om undertecknande av avtalet om Schweiz deltagande i unionsprogram gäller därför att det kommer att ingås som en del av det omfattande paketet av avtal som var föremål för de förhandlingar som genomfördes 2024.

• **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Införandet av institutionella bestämmelser kommer att säkerställa en mer konsekvent och enhetlig tillämpning av unionens regelverk på de delar av den inre marknaden där Schweiz deltar eller inom politikområden där Schweiz har åtagit sig en dynamisk anpassning, att följa principen om enhetlig tolkning och tillämpning och att tillämpa tvistlösning med en roll för Europeiska unionens domstol i unionsrättsliga frågor. Principerna om icke-diskriminering av unionsmedborgare och lika villkor mellan unionsföretag och schweiziska företag står i centrum för de olika avtalen.

⁴ COM(2025) 159 final och COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Det omfattande paketet av avtal mellan EU och Schweiz, respekterar till fullo fördragen och bevarar integriteten och autonomi i unionens rättsordning. Det främjar unionens värden, mål och intressen och säkerställer konsekvens, effektivitet och kontinuitet i unionens politik och verksamhet.

De institutionella och materiella förändringarna av de befintliga avtalen liksom, i relevanta fall, införande av regler om statligt stöd och nya avtal bidra till att unionens politiska mål på områdena

- inre marknaden,
- konkurrens,
- sysselsättning och sociala frågor,
- fri rörlighet för personer,
- transport,
- jordbruk,
- livsmedelssäkerhet och livsmedelskvalitet,
- djur och animaliska produkter,
- import av växter och växtprodukter,
- konsumentskydd,
- energi,
- hälsa,
- handel.

Dessutom kommer avtalet som associerar Schweiz med unionsprogram och avtalet om Schweiz deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå att bidra ytterligare till unionens politiska mål på områdena

- utbildning,
- forskning och innovation,
- den digitala ekonomin och det digitala samhället,
- hälsa,
- rymdfrågor.

Avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen kommer att bidra till att unionens politiska mål uppnås när det gäller ekonomisk och social sammanhållning.

Unionens ekonomiska intressen skyddas genom att det säkerställs att Schweiz lämnar ett tillräckligt bidrag till förvaltning och drift av byråer och organ där Schweiz deltar, och till informationssystemen Schweiz har tillgång till.

Forumet för samarbete och dialog mellan ledamöter av Europaparlamentet och av schweiziska förbunds församlingen som inrättas genom ett särskilt protokoll är i linje med praxis för de associeringsavtal och strategiska partnerskapsavtal som unionen ingår med tredjeländer.

För flera avtal och protokoll som omfattas av detta förslag gäller att de kräver tekniska och digitala system för att tillämpas, men förslaget inför inte några bindande krav på förändringar när det gäller dessa systems användning eller arkitektur. Principen ”digitalt som standard” påverkas inte av förslaget.

2. RÄTTSLIG GRUND

Både avtalen och protokollen som är föremål för förslaget till beslut är nära förbundna, utgör en sammanhängande helhet och fastställer arkitekturen för ett förstärkt och omfattande partnerskap inom ett brett spektrum av områden som omfattas av fördragen, baserat på en lämplig balans mellan rättigheter och skyldigheter. Det innebär att den lämpliga materiella rättsliga grunden för förslaget till rådets beslut om undertecknande av de ovannämnda avtalen och protokollen är artikel 217 i EUF-fördraget. Den förfarandemässiga rättsliga grunden är artikel 218.5 i EUF-fördraget, jämförd med 218.8 andra stycket i EUF-fördraget. Rättslig grund för det föreslagna rådsbeslutet är således artikel 217 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.5 och 218.8 andra stycket i EUF-fördraget.

Kommissionen anser att unionen har befogenhet inom alla områden som omfattas av de avtal och protokoll som är föremål för detta förslag och att avtalen och protokollen därför bör undertecknas enbart av unionen.

3. BUDGETKONSEKVENSER

I avtalen inom områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, avtalet om hälsa och avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå har Schweiz gått med på att lämna ekonomiska bidrag till unionens budget för förvaltningen och driften av byråer och organ där Schweiz deltar och till informationssystemen som Schweiz har tillgång till, med beaktande av varje avtals tillämpningsområde.

I de flesta fall fastställs betalningsvillkoren i särskilda bilagor som följer samma modell. En uppsättning standardbestämmelser som är gemensamma för de berörda avtalen och protokollen kräver att Schweiz lämnar ett årligt ekonomiskt bidrag på de datum som anges i kommissionens betalningsanmodanden. Detta bidrag kommer att utgöras av summan av ett operativt bidrag och en deltagaravgift.

Om det redan finns andra finansieringsarrangemang för byråer eller informationssystem, bibehålls dessa.

De särskilda finansieringsarrangemangen för byråerna och informationssystemen beskrivs i avsnittet med närmare uppgifter om bestämmelserna i avtalen. Finansieringsöversikten för rättsakt som bifogas detta förslag åskådliggörs de framtida budgetkonsekvenserna av dessa arrangemang och deras betalningsvillkor.

4. ÖVRIGA INSLAG

• Genomförande av organ som inrättas enligt avtal och protokoll

Paketet av avtal binds samman av likartade institutionella bestämmelser och/eller andra kopplingar. Alla avtal som omfattas av det omfattande paketet inbegriper gemensamma kommittéer som är sammansatta av företrädare för unionen och Schweiz och som följer samma modell. Alla avtal inom områden som rör den inre marknaden, avtalet om handel med jordbruksprodukter, avtalet om hälsa och avtalet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag till unionens sociala och ekonomiska sammanhållning ger utrymme för möjligheten att inrätta arbetsgrupper. Flera avtal innehåller tvistlösningsmekanismer som bygger på samma modell,

vilket säkerställer att överträdelser av skyldigheterna enligt det berörda avtalet eller paketet av avtal från någon av parternas sida kan hanteras. Slutligen inrättas genom protokollet om parlamentariskt samarbete en gemensam parlamentarisk kommitté som består av företrädare för Europaparlamentet och schweiziska förbunds församlingen.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Sammansättning av det omfattande paketet och typen av avtal och protokoll

Det omfattande paketet består av flera avtal och protokoll som har olika syften och strukturer, även om de har gemensamma inslag. Paketet inbegriper bland annat avtal och ett protokoll på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, ett avtal om handel med jordbruksprodukter, samarbetsavtal och ett protokoll om parlamentariskt samarbete. Flera av dessa avtal och protokoll åtföljs av gemensamma förklaringar. Paketet kompletteras med en gemensam förklaring om upprättandet av en högnivådialog mellan unionen och Schweiz.

Avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar

Som en följd av institutionella ändringar kommer fyra av fem *befintliga* avtal att anses vara avtal på områden som rör den inre marknad där Schweiz deltar, vilket har följder bland annat vad gäller deras sammankoppling. Även ett nytt avtal och ett nytt protokoll kommer att ha denna status.

Befintliga avtal som kommer att anses vara avtal på områden som rör den inre marknaden

- Avtal mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer (nedan kallat *avtalet om fri rörlighet för personer*).
- Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart (nedan kallat *luftfartsavtalet*).
- Avtal mellan Schweiziska edsförbundet och Europeiska gemenskapen om gods- och persontransporter på väg och järnväg (nedan kallat *avtalet om landtransport*).
- mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse (nedan kallat *avtalet om ömsesidigt erkännande*).

Nya avtal och protokoll som kommer att anses vara avtal på områden som rör den inre marknaden

- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om el (nedan kallat *avtalet om el*).
- Protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter om upprättande av ett gemensamt område för livssäkerhet (nedan kallat *protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet*).

Avtal om handel med jordbruksprodukter

- Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter (nedan kallat *avtalet om handel med jordbruksprodukter*). Det ändrade avtalet anses inte längre vara ett avtal på ett område av den inre marknaden där Schweiz deltar.

Samarbetsavtal

Flera avtal kan anses vara samarbetsavtal och utgör därmed inte avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar. Deras struktur och innehåll skiljer sig beroende på deras syfte. Dessa avtal är:

- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa (nedan kallat *avtalet om hälsa*).
- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen (nedan kallat *sammanhållningsavtalet*).
- Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå (nedan kallat *avtalet om rymdprogrambyrå*).
- Avtal mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram (nedan kallat *avtalet om unionsprogram*).

Avtalet om unionsprogram kommer inte att beskrivas i detalj eftersom dess undertecknande är föremål för separata förslag⁵.

Protokoll om parlamentariskt samarbete

Protokollet om parlamentariskt samarbete mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om parlamentariskt samarbete (nedan kallat *protokollet om parlamentariskt samarbete*) tillhandahåller en rättslig grund och mekanismer för politiskt samarbete mellan Europaparlamentet och Schweiz förbunds församlingen.

Högnivådialog

”Gemensam förklaring av Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om upprättande av en högnivådialog om det omfattande bilaterala paketet och den möjliga vidareutvecklingen av de bilaterala förbindelserna mellan Europeiska unionen och Schweiz” kommer att utgöra ett ramverk för politiska diskussioner mellan den EU-kommissionär och den företrädare för det schweiziska förbundsrådet som ansvarar för förbindelserna mellan EU och Schweiz. Högnivådialoger som är ett vanligt verktyg som unionen förlitar sig på för att ge impulser till samarbete med tredjeländer inom ett särskilt område.

Avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar

Institutionella bestämmelser

Identiska institutionella bestämmelser har införlivats i alla avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, med förbehåll för tekniskt motiverade anpassningar, antingen som del av de nya avtalen eller genom institutionella protokoll. Samma institutionella lösningar tillämpas i tillämpliga delar i avtalet om hälsa. Följande ingår i de institutionella bestämmelserna:

- (1) *Enhetlig tolkning och tillämpning*: Skyldighet att tolka och tillämpa de berörda avtalen enhetligt på den inre marknaden och, i den utsträckning de inbegriper unionsrättsliga begrepp, i enlighet med rättspraxis från Europeiska unionens domstols, både före och efter undertecknandet av motsvarande avtal.

⁵ COM(2025) 159 final och COM(2025) 160 final, 9.4.2025.

- (2) *Dynamisk anpassning*: Skyldighet för parterna att, med begränsade undantag, i berörda avtal införliva alla unionsrättsakter som faller inom avtalens tillämpningsområde. På grund av unionens monistiska rättsordning ska dessa rättsakter genom införlivande i avtalen bli en del av den schweiziska rättsordningen. I gengäld kommer Schweiz att involveras i utarbetandet av de rättsakter som ska införlivas i de berörda avtalen. Schweiz kommer till exempel utan att ha rösträtt att delta i motsvarande kommittéer och expertgrupper. När det gäller avtal om ömsesidigt erkännande och om landtransport är Schweiz av historiska skäl skyldigt att i sin nationella rättsordning anta bestämmelser som uppnår de resultat som ska uppnås med dessa unionsrättsakter.
- (3) *Twistlösning*: En effektiv mekanism för tvistlösning som bygger på skiljeförfarande med en tredje part. Skiljedomstolen är skyldig att begära förhandsavgörande gällande bestämmelser i avtalen som omfattar unionsrättsliga begrepp från Europeiska unionens domstol, vars yttranden är rättsligt bindande för skiljedomstolen.
- (4) *Samband mellan avtal*: Parternas möjlighet att vidta proportionella och effektiva kompensationsåtgärder som en del av ett förfarande för tvistlösning i fall där ena part anser att den andra parten inte har följt ett beslut av skiljedomstolen. Dessa kompensationsåtgärder kan antingen vidtas för det berörda avtalet eller för ett annat avtal som rör den inre marknaden, bland annat tillfälligt upphävande av hela eller delar av ett sådant avtal eller sådana avtal.

Bestämmelser om statligt stöd

Dessutom ingår materiella regler och procedurregler, inbegripet övervaknings- och efterlevnadsmekanismer motsvarande dem som tillämpas i unionen i de avtal för vilka lika konkurrensvillkor på den inre marknaden behöver säkerställas, bland annat avtalen om luftfart, landtransport och el. Sådana regler om statligt stöd anges antingen i avtalets huvudtext, vilket är fallet för avtalet om el, eller i särskilda protokoll, vilket är fallet för avtalen om luftfart och om landtransport. I båda fallen anges allmänna och sektorspecifika regler om statligt stöd som kompletterar ovannämnda ramverk i särskilda bilagor.

Deltagande i byråer och informationssystem

Schweiz kommer att få ytterligare tillgång till byråer och/eller informationssystem enligt följande avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar: Avtalet om fri rörlighet för personer, avtalet om ömsesidigt erkännande, protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet och avtalet om el. Schweiz kommer även att få ytterligare tillgång till byråer och informationssystem enligt avtalet om hälsa.

De ovannämnda standardbestämmelserna kommer att gälla för finansieringsarrangemang kopplade till den ytterligare tillgången till byråer och informationssystem som Schweiz får genom det omfattande paketet. I princip bör dessa standardbestämmelser gälla för finansieringsarrangemang kopplade till all ytterligare tillgång till byråer, organ, informationssystem och andra verksamheter till vilken Schweiz kan få tillgång enligt avtalen som är en del av paketet eller enligt ytterligare avtal som unionen och Schweiz kan komma att ingå.

Det operativa bidraget kommer att vara en del av Schweiz årliga ekonomiska bidrag och baseras på en bidragsnyckel som definieras som kvoten av Schweiz bruttonationalprodukt (BNP) till

marknadspris och unionens BNP till marknadspris⁶. Bidragsnyckeln kommer att tillämpas på den årliga antagna unionsbudgeten i den eller de relevanta posterna i unionens budget för det berörda året, vid behov med förbehåll för justeringar som tar hänsyn till omfattningen av ett avtal. Det operativa bidraget till informationssystem och andra verksamheter kommer att beräknas genom att bidragsnyckeln tillämpas på den relevanta budgeten för det aktuella året enligt vad som anges i dokument som genomför budgeten (såsom arbetsprogram eller kontrakt). Den årliga deltagaravgiften kommer att uppgå till 4 % av det operativa bidraget.

Alla referensbelopp kommer att baseras på åtagandebemyndiganden.

Avtalen som kommer att ge Schweiz tillgång till byråer inbegriper även ett tillägg om rättigheter, privilegier och immunitet för dessa byråer och deras personal som följer en standardmodell och återspeglar bestämmelserna i protokoll (nr 7) om Europeiska unionens immuniteter och privilegier.

Avtal om fri rörlighet för personer

Det uppdaterade avtalet om fri rörlighet för personer kommer att innehålla bestämmelser om dynamisk anpassning från Schweiz sida vad gäller befintliga och framtida unionsrättsakter inom området fri rörlighet för personer och utstationerade arbetstagare.

Ändringsprotokollet till avtalet om fri rörlighet för personer förändrar avtalets struktur. I sin nuvarande version inbegriper avtalet att betydande antal materiella bestämmelser i bilaga I. Den bilagan ersätts av en förteckning över unionsrättsakter till vilka Schweiz kommer att anpassa sig dynamiskt och som i hög grad kommer att täcka innebörden av dessa bestämmelser.

Ersättningen av avtalets materiella bestämmelser med införlivande av delar av unionens regelverk kommer att åtföljas av ett antal undantag från dynamisk anpassning inom följande områden: Perioden för förhandsanmälan och kontroller, ekonomiska garantier och sanktioner för tjänsteleverantörer, bevis på egenföretagande, förvärv av fast egendom, identitetskort, utvisningar och vissa områden av kantonal lagstiftning som rör samordning av sociala trygghetssystem. Vissa av dessa undantag ingår redan i det befintliga avtalet. Den befintliga bestämmelsen om studenternas rättigheter kommer att ses över så att det inte längre blir möjligt för parterna att diskriminera den andra partens studenter när det gäller kursavgifter liksom tillhörande stödmekanismer vid universitet som huvudsakligen finansieras med offentliga medel. Unionsstudenters nuvarande tillgänglighetsnivå till dessa universitet i Schweiz kommer att garanteras.

Vidare stipulerar en klausul om upprätthållande av skyddsnivån att Schweiz inte har skyldighet att införliva ett nytt regelverk när det gäller utstationerade arbetstagare om dess effekt skulle vara att på ett verkningsfullt sätt försvaga eller sänka skyddsnivån för utstationerade arbetstagare när det gäller arbets- och anställningsvillkor.

Genom ett protokoll som bifogas det uppdaterade avtalet kommer parterna att göra ett åtagande om att unionens och Schweiz regler för beviljande av långfristiga uppehållstillstånd tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt, särskilt när det gäller kravet på minst fem års tidigare bosättning.

⁶ Respektive BNP som tillämpas kommer att vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år då den årliga betalningen görs enligt Europeiska unionens statistikkontor (Eurostat), med vederbörlig hänsyn till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om samarbete på statistikområdet (EUT L 90, 28.3.2006, s. 2).

Den befintliga skyddsklausulen kommer att anpassas till det institutionella protokollet. Den kan aktiveras i händelse av allvarliga ekonomiska eller sociala svårigheter som avtalets tillämpning utlöser. Om parterna inte kan enas om en lämplig, överenskommen lösning för att åtgärda situationen får parten som hävdar allvarliga ekonomiska svårigheter hänskjuta frågan till skiljedomstolen. Den parten kommer endast att kunna vidta skyddsåtgärder om skiljedomstolen anser att situationen motiverar detta.

Flera gemensamma förklaringar som åtföljer avtalet förtydligar parternas samförstånd gällande till exempel att förebygga och agera mot missbruk av regelverket om fri rörlighet för personer, anmälningsförfaranden när det gäller att påbörja en anställning eller effektiva kontrollsystem, inbegripet Schweiz dubbla system för brottsbekämpning i samband med tillhandahållande av tjänster.

Enligt avtalet kommer Schweiz att ha tillgång till och enligt standardiserade finansiella regler bidra ekonomiskt till följande informationssystem:

- Europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures), som inrättades genom förordning (EU) 2016/589⁷.
- Elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter (Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI)), som upprättades genom förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009⁸.
- Modulerna i informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som upprättades genom förordning (EU) 1024/2012⁹ i samband med utstationering av arbetstagare, tjänster, yrkeskvalifikationer, det europeiska yrkeskortet, reglerade yrken och den gemensamma digitala ingången.

Deltagare i Euresplattformen kommer att främja arbetskraftens rörlighet, underlätta utbytet av information om lediga tjänster och jobbsökarprofiler och säkerställa en högkvalitativ matchning mellan språk och nationella kontexter, bland annat genom användning av den europeiska klassificeringen av färdigheter, kvalifikationer och yrken (Esco).

De befintliga finansieringsarrangemangen kommer att fortsätta gälla för Schweiz ekonomiska bidrag till det ömsesidiga informationssystemet om social trygghet (Missoc), till vilket Schweiz redan har tillgång.

Avtal om luftfart

Det uppdaterade luftfartsavtalet kommer att föreskriva dynamisk anpassning från Schweiz sida avseende befintliga och framtida unionsrättsakter om luftfarten.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013 (EUT L 107, 22.4.2016, s. 1).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 30.4.2004, s. 1) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 284, 30.10.2009, s. 1).

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

Ändringsprotokollet till luftfartsavtalet ändrar inte avtalets mål och ger begränsade ändringar av huvudtexten och bilagan till avtalet. Viktigast är det ömsesidiga utbytet av cabotagerättigheter (som gör det möjligt för respektive flygbolag att flyga mellan två orter på en medlemsstats eller Schweiz territorium) mellan parterna.

Ingen ytterligare tillgång till informationssystem föreskrivs. De befintliga finansiella villkoren för Schweiz deltagande i Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa), som inrättades genom förordning (EU) 2018/1139¹⁰, kommer att fortsätta gälla. Befintliga arrangemang gällande rättigheter, privilegier och immunitet för Easa och dess personal kommer att ersättas med ovannämnda modell.

Ett protokoll om statligt stöd bifogas avtalet och kommer att åtföljas av en gemensam förklaring.

Avtal om landtransport

I det uppdaterade avtalet om landtransport, liksom i ursprungsversionen, kommer Schweiz att vara skyldigt att i sin nationella rättsordning anta bestämmelser som uppnår de resultat som ska uppnås med de unionsrättsakter som förtecknas i bilagan till avtalet.

Det uppdaterade avtalet kommer att klargöra att järnvägsföretag får bedriva tjänster för persontrafik mellan unionen och Schweiz, inbegripet nationellt cabotage, under eget ansvar. Ändringsprotokollet kommer att införliva unionens relevanta regelverk i avtalet som garanterar rätten att bedriva internationella godstransporttjänster i unionen och Schweiz.

Schweiz kommer att åtnjuta vissa undantag. Till exempel kommer Schweiz att kunna prioritera trafiktjänster som är anslutna till den schweiziska taktidtabellen. Omvänt får unionen eller dess medlemsstater på sitt territorium prioritera unionsföretag som bedriver tjänster för persontrafik framför en schweizisk internationell trafik tjänst som bedriver en del av sina internationella tjänster enligt den schweiziska taktidtabellen. Schweiz kommer även att ha rätt att anta instrument för kapacitetshantering som ger ett minsta antal tåglägen per timme för definierade typer av trafik, inbegripet godstrafik samt regional och långväga persontrafik, som även kan ha ett internationell ändamål. Schweiz kommer även att kunna göra det obligatoriskt för företag inom persontransport att delta i Schweiz system för biljett- och prisintegration, samtidigt som företagen garanteras fri prissättning. Schweiziska behöriga myndigheter kommer även att direkt kunna tilldela offentliga kontrakt inom järnvägstransport, med förbehåll för särskilda villkor som garanterar att unionens inre marknad för unionens territorium inte påverkas.

Schweiz befintliga system för avgifter på tunga nyttofordon kommer att närmas till unionens avgiftssystem, samtidigt som det omfattas av ett undantag från dynamisk anpassning.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91 (EUT L 212, 22.8.2018, s. 1).

Schweiz ska samverka med Europeiska unionens järnvägsbyrå, inrättad genom förordning (EU) 2016/796¹¹, som tredjeland. I linje med tillämplig unionslagstiftning, och efter godkännande av järnvägsbyråns styrelse, ska byrån enas om arrangemang med relevanta schweiziska myndigheter om arten och omfattningen av dessa myndigheters deltagande i byråns arbete.

Ingen ytterligare tillgång till informationssystem föreskrivs. De befintliga finansiella villkoren kommer att fortsätta gälla för Schweiz tillgång till Tachonet, som inrättades genom förordningen (EU) nr 165/2014 kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/68¹².

Ett protokoll om statligt stöd bifogas avtalet och kommer att åtföljas av en gemensam förklaring. Ändringsprotokollet kommer även att åtföljas av en gemensam förklaring.

Avtal om ömsesidigt erkännande

Enligt det uppdaterade avtalet om ömsesidigt erkännande kommer Schweiz att vara skyldigt att i sin nationella rättsordning anta bestämmelser som uppnår de resultat som ska uppnås med de unionsrättsakter som förtecknas i bilagan till avtalet. Om avtalets tillämpningsområde skulle utvidgas i framtiden kommer detsamma att gälla de ytterligare områdena.

Ändringsprotokollet till avtalet om ömsesidigt erkännande ger endast begränsade förändringar av huvudtexten och bilagan till avtalet för att bättre definiera avtalets syfte och tillämpningsområde, tillämpliga förfaranden och rollen för parternas myndigheter och ekonomiska aktörer samt samarbetet mellan parterna.

Inom alla områden som omfattas av bilaga 1 till avtalet kommer Schweiz att ha skyldighet att anta lagstiftning som uppnår samma resultat som de unionsrättsakter som förtecknas i den bilagan. De relevanta bestämmelserna enligt Schweiz lag kommer inte längre att förtecknas i bilagan. Enda undantaget från denna regel gäller kapitel 11 i bilaga 1, där bestämmelser i schweizisk lag fortsatt kommer att förtecknas. Detta återspeglar ett överenskommet undantag avseende direktiv 2007/45/EG¹³.

I vissa fall kommer Schweiz tillgång till beslutsprocesser att vara begränsad. Som regel kommer Schweiz inte att ha tillgång till relevanta expertgrupper och kommittéer inom kommittéförfarandet när det gäller läkemedel. Schweiz ska heller inte ha tillgång till Europeiska läkemedelsmyndigheten. Inom området medicintekniska produkter kommer Schweiz roll i kommittéer och expertgrupper att vara begränsad till observatör.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/796 av den 11 maj 2016 om Europeiska unionens järnvägsbyrå och om upphävande av förordning (EG) nr 881/2004 (EUT L 138, 26.5.2016, s. 1).

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet (EUT L 60, 28.2.2014, s. 1) och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/68 av den 21 januari 2016 om gemensamma förfaranden och specifikationer som krävs för sammankoppling av elektroniska register över förarkort (EUT L 15, 22.1.2016, s. 51), i dess ändrade lydelse enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/1503 av den 25 augusti 2017 (EUT L 221, 26.8.2017, s. 10).

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/45/EG av den 5 september 2007 om fastställande av bestämmelser för färdigförpackade varors nominella mängder, om upphävande av rådets direktiv 75/106/EEG och 80/232/EEG samt om ändring av rådets direktiv 76/211/EEG (EUT L 247, 21.9.2007, s. 17).

Enligt det uppdaterade avtalet kommer Schweiz att ha tillgång till och bidra ekonomiskt till informationssystemet EudraGMDP om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel, i enlighet med direktiv 2004/27/EG¹⁴.

Avtal om el

Det uppdaterade avtalet om el kommer att föreskriva dynamisk anpassning från Schweiz sida avseende befintliga och framtida unionsrättsakter om el.

Syftet med avtalet om el är att låta Schweiz få tillgång till unionens inre marknad för el. Det syftar till exempel till att främja gränsöverskridande elhandel, garantera integritet och öppenhet på elmarknaden samt likabehandling av alla aktörer på den marknaden, säkerställa elnätens stabilitet och försörjningstrygghet, samt främja el producerad med förnybara energikällor. Avtalet definierar de regler och begrepp som är tillämpliga på den inre marknaden för el liksom de roller och arbetsuppgifter för aktörer som exempelvis operatörer av överförings- och distributionssystem. Det föreskriver även övergångsbestämmelser för tidigare, långsiktiga kapacitetsreservationer vid schweiziska gränsen som inte är förenliga med regelverket.

När det gäller miljöskyddet inom elsektorn har Schweiz skyldighet att anta eller behålla bestämmelser i schweizisk lagstiftning som säkerställer minst samma skyddsnivå som den som fastställs i relevant regelverk. Sådana bestämmelser får inte hindra fri tillgång till den schweiziska marknaden för varor och tjänster från unionen som uppfyller kraven som fastställs i relevant regelverk. Ett undantag från skyldigheten till dynamisk anpassning föreskrivs som tillåter Schweiz att vidta nödvändiga, proportionella och icke-snedvridande åtgärder för att säkerställa en säker elförsörjning genom att inrätta och upprätthålla elreserver under förutsättning av de är förenliga med avtalet.

Enligt avtalet kommer Schweiz att kunna delta i och kommer att behöva bidra till finansieringen av Europeiska byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer), som inrättas genom förordning (EU) 2019/942¹⁵. Avtalet inbegriper en standardbilaga om rättigheter, privilegier och immunitet för Acer och dess personal. Schweiz kommer även att ha tillgång till, och kommer enligt standardiserade finansiella regler att bidra ekonomiskt till, unionsdatabasen, som inrättas genom direktiv (EU) 2018/2001, om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor¹⁶.

Avtalet inbegriper regler om statligt stöd och kommer att åtföljas av en gemensam förklaring.

Protokoll om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet

Protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet kommer att föreskriva dynamisk anpassning och samtidig tillämpning av Schweiz inom hela unionens regelverk som är kopplat till livsmedelskedjan.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/27/EG av den 31 mars 2004 om ändring av direktiv 2001/83/EG om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel (EUT L 136, 30.4.2004, s. 34).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/942 av den 5 juni 2019 om inrättande av Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 158, 14.6.2019, s. 22).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

De nuvarande bilagorna om sanitära och fytosanitära åtgärder till det befintliga avtalet om handel med jordbruksprodukter kommer att tas bort från avtalet om handel med jordbruksprodukter, och uppgifterna från dem kommer att hanteras i protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet. Det är från dessa bilagor som avtalet om handel med jordbruksprodukter i dess nuvarande form hämtar sin nuvarande värdering som ett avtal på ett område som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.

Protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet som kompletterar avtalet om handel med jordbruksprodukter kommer att förbli kopplat till avtalet om handel med jordbruksprodukter på så sätt att om antingen avtalet eller protokollet avslutas, avslutas automatiskt även det andra instrumentet.

Protokollet inrättar ett gemensamt område för livsmedelssäkerhet som omfattar alla aspekter av livsmedelskedjan. Dess mål är till exempel att förstärka foder- och livsmedelssäkerhet, säkerställa en hög hälsoliv för människor, djur och växter, bekämpa antimikrobiell resistens, stärka djurskyddet och främja höga standarder för djurens välbefinnande.

Utöver dynamisk anpassning vad gäller alla rättsakter i unionens regelverk som har samband med hela livsmedelskedjan inbegriper protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet en skyldighet för Schweiz att tillfälligt tillämpa alla icke-lagstiftningsakter som bygger på tillämplig sekundärlagstiftning från och med den dag då sådana icke-lagstiftningsakter blir tillämpliga i unionen till och med dagen för gemensamma kommitténs beslut om aktens införlivande, för att garantera att de tillämpas samtidigt i hela det gemensamma området för livsmedelssäkerhet.

Undantag från skyldigheten till dynamisk anpassning kommer att tillåta Schweiz att på vissa villkor behålla bestämmelser i nationell rätt som gäller genetiskt modifierade organismer och djurens välbefinnande. Schweiz kommer dessutom att kunna behålla sina åtgärder gällande import av nötkött från nötboskap som kan ha behandlats med tillväxtbefrämjande medel, under förutsättning att sådant nötkött inte flyttas in i unionen.

Det kommer att vara möjligt att vidta kompensationsåtgärder vid bristande efterlevnad av ett beslut från en skiljedomstol, antingen enligt protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet eller enligt något annat avtal inom ett område som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, eller enligt avtalet om handel med jordbruksprodukter.

För att låta Schweiz förbereda ändringen från det nuvarande systemet baserat på likvärdighet med ett system baserat på principen enligt vilken unionens regelverk själv tillämpas samtidigt på dess territorium föreskriver protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet att de nuvarande bilagorna om sanitära och fytosanitära åtgärder till avtalet om handel med jordbruksprodukter kommer att fortsätta ha rättslig verkan under en övergångsperiod på högst 24 månader. Efter utgången av den perioden kommer alla bestämmelser i protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet att gälla fullt ut.

Protokollet föreskriver att Schweiz ska ha tillgång till Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa), som inrättas genom förordning (EG) nr 178/2002¹⁷, och inbegriper

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för

ett standardtillägg om Efsas och dess personals rättigheter, privilegier och immunitet. Protokollet föreskriver även ett ekonomiskt bidrag från Schweiz i enlighet med ovannämnda standardiserade regler för finansiering av Efsa och av följande informationssystem:

- Europhyt-portalen, upprättad genom kommissionens direktiv 94/3/EG¹⁸,
- Systemet för snabb varning för livsmedel och foder (Rasff), upprättat genom förordning (EG) nr 178/2002¹⁹,
- plattformen för sanitär och fytosanitär certifiering (Traces), upprättad genom förordning (EU) 2017/625²⁰, och
- EU:s informationssystem för djursjukdomar (Adis), upprättat genom förordning (EU) 2020/2002²¹.

Avtal om handel med jordbruksprodukter

När ändringarna avtalet om handel med jordbruksprodukter som införs genom det särskilda ändringsprotokollet träder i kraft kommer avtalet om handel med jordbruksprodukter inte längre att betraktas som ett avtal på ett område som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.

Efter att bilagorna om sanitära och fytosanitära åtgärder till avtalet om handel med jordbruksprodukter har tagits bort kommer det ändrade avtalets tillämpningsområde, inbegripet dess återstående bilagor, att vara begränsat till handelsaspekter. Följaktligen är begreppen enhetlig tolkning och tillämpning av unionens regelverk, rollen för Europeiska unionens domstol, dynamisk anpassning och regler om statligt stöd inte relevanta. Den institutionella ramen enligt detta avtal skiljer sig därför från den i protokoll om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet.

livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

¹⁸ Kommissionens direktiv 94/3/EG av den 21 januari 1994 om ett förfarande för anmälan om kvarhållande av en försändelse eller en skadegörare som har sitt ursprung i tredje land och som utgör en överhängande fara för växtskyddet (EGT L 32, 5.2.1994, s. 37).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (EUT L 95, 7.4.2017, s. 1).

²¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2002 av den 7 december 2020 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller anmälan och rapportering av förtecknade sjukdomar inom unionen, vad gäller format och förfaranden för inlämnande och rapportering av unionsövervakningsprogram och av utrotningsprogram och för ansökan om erkännande av sjukdomsfri status, och vad gäller det elektroniska informationssystemet (EUT L 412, 8.12.2020, s. 1).

Ändringsprotokollet kommer att uppdatera tvistlösningsmekanismen enligt fastställd praxis i unionens och Schweiz handelsavtal. Det tillämpliga tvistlösningsförfarandet kommer att bygga på det som ingår i avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar. Avtalet kommer även att ha en uppsättning bestämmelser gemensamma med dem gällande skiljedomstolen. Ingen roll föreskrivs för Europeiska unionens domstol när det gäller tvistlösning. Kompensationsåtgärder kan vidtas vid bristande efterlevnad av ett beslut från en skiljedomstol, antingen enligt avtalet om handel med jordbruksprodukter eller protokollet om det gemensamma området för livsmedelssäkerhet men inte enligt andra avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.

Samarbetsavtal inom områdena hälsa, sammanhållning och rymden

Avtal om hälsa

Avtalet om hälsa syftar till att stärka samarbetet mellan EU och Schweiz när det gäller allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa genom att integrera Schweiz i relevanta mekanismer och organ.

Det utgör inte ett avtal på ett område som rör den inre marknaden där Schweiz deltar. Det tillämpar dock ovannämnda identiska institutionella bestämmelser *i tillämpliga delar* och inbegriper en skyldighet till dynamisk anpassning till relevant unionsregelverk.

När det gäller skiljedomstolen har avtalet en uppsättning bestämmelser gemensam med avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, bland annat rollen för Europeiska unionens domstol. Vid tvister kan kompensationsåtgärder för att avhjälpa en potentiell obalans vidtas antingen enligt avtalet om hälsa eller enligt hälsokomponenten (EU för hälsa) i avtalet om unionsprogram.

Enligt avtalet ska Schweiz ha tillgång till och bidra ekonomiskt i enlighet med standardiserade regler för finansiering till Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC), som inrättas genom förordning (EG) nr 851/2004²². Det inbegriper en standardbilaga om rättigheter, privilegier och immunitet för ECDC och dess personal.

När det gäller systemet för tidig varning och reaktion, som inrättas genom förordning (EU) 2022/2371²³, kommer Schweiz ekonomiska bidrag enligt den nuvarande fleråriga budgetramen att vara en del av dess bidrag till finansieringen av å ena sidan ECDC, å andra sidan programmet EU för hälsa. Om Systemet för tidig varning och reaktion under nästa fleråriga budgetplan skulle finansieras genom andra källor kommer de ovannämnda bestämmelserna att gälla för Schweiz bidrag till systemet.

Avtal om sammanhållning

Avtalet om sammanhållning är inte ett avtal på ett område som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 851/2004 av den 21 april 2004 om inrättande av ett europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar (EUT L 142, 30.4.2004).

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2371 av den 23 november 2022 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 1082/2013/EU (EUT L 314, 6.12.2022, s. 26).

Avtalet fastställer grunden för ett regelbundet ekonomiskt bidrag från Schweiz för att minska de sociala och ekonomiska skillnaderna i unionen, som komplement till unions och medlemsstaternas åtgärder inom sammanhållningsområdet.

Avtalet innehåller parametrar och regler för att fastställa Schweiz ekonomiska bidrag. Bidragsperioderna kommer att fastställas beroende av unionens tillämpliga fleråriga budgetram. Den första bidragsperioden blir från den 1 januari 2030 till den 31 december 2036. Bidraget kommer att kompletteras med ett ytterligare ekonomiskt engångsåtagande som omfattar perioden mellan slutet av 2024 och slutet av 2029.

I början av varje bidragsperiod måste parterna ingå ett samförståndsavtal som beskriver inom vilka områden Schweiz ekonomiska bidrag får användas under den perioden, till exempel mänsklig och social utveckling för alla, hållbar ekonomisk utveckling för alla, grön omställning, demokrati och deltagande eller migration.

Samarbetsavtalet bör också ange beloppet för det ekonomiska bidraget, fastställt enligt reglerna i avtalet. Schweiz ekonomiska bidrag kommer inte att överföras till unionens budget.

Samarbetsavtalet kommer att utgöra grunden för genomförandet av landsspecifika avtal mellan Schweiz och stödmottagande medlemsstater. Dessa avtal kommer att specificera den landsspecifika tilldelningen av medel samt deras fördelning mellan tematiska områden, stödåtgärder, förvaltnings- och kontrollstrukturer och tillämpliga villkor, samt behöriga myndigheter i medlemsstaten i fråga.

Twistlösningsmekanismen enligt avtalet har gemensamma inslag med men skiljer sig också från den som ingår i avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar. I synnerhet har avtalet en uppsättning regler om skiljedomstolen gemensam med dem. Det föreskriver dock inte någon roll för Europeiska unionens domstol. Vid tvister kan kompensationsåtgärder för att avhjälpa en potentiell obalans vidtas antingen enligt avtalet om sammanhållning eller något av de avtal som förtecknas i avtalet om sammanhållning.

Avtal om Europeiska rymdprogrambyrån

Avtalet om Europeiska rymdprogrambyrån är inte ett avtal på ett område av den inre marknaden där Schweiz deltar. Det anger på vilka villkor Schweiz har rätt att delta i Europeiska unionens rymdprogrambyrå (Euspa), som inrättades genom förordning (EU) 2021/696²⁴. Det bygger på avtalet mellan EU och Schweiz från 2014 om de europeiska programmen för satellitnavigering²⁵. Enligt avtalet om Europeiska rymdprogrambyrån ska parterna tillämpa det provisoriskt efter det att det har undertecknats.

Avtalet fastställer Schweiz ekonomiska bidrag till Euspa, med användning av samma bidragsnyckel för att beräkna det operativa bidraget och deltagaravgiften som den som fastställs i avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar från och med 2028. Beroende på vilket datum avtalet kommer att tillämpas provisoriskt kommer den

²⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (EUT L 170, 12.5.2021, s. 69).

²⁵ Samarbetsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om de europeiska programmen för satellitnavigering (EUT L 15, 20.1.2014, s. 3).

procentandel av det operativa bidraget som kommer att ligga till grund för beräkningen av deltagaravgifterna att vara 2 % och 3 % för 2026 respektive 2027. Från och med 2028 kommer procentandelen att vara densamma som i andra avtal som föreskriver Schweiz deltagande i organ, dvs. 4 %.

Avtalet tillåter även Schweiz att delta i verksamhet i samband med andra komponenter av rymdprogrammet, utöver Galileo och European Geostationary Navigation Overlay Service (Egnos), som inrättades genom avtalet 2014, om ett protokoll till avtalet om unionsprogram föreskriver det.

Avtalet inbegriper standardtillägget gällande Euspas och dess personals rättigheter, immunitet och privilegier.

Protokoll om parlamentariskt samarbete

Protokollet om parlamentariskt samarbete inrättar en gemensam kommitté som forum för dialog och debatt mellan ledamöter av Europaparlamentet och av schweiziska förbunds församlingen. Det syftar till att främja den ömsesidiga förståelsen av och reflektionen kring det djupa förhållandet mellan EU och Schweiz, inbegripet dess möjliga vidareutveckling. Gemensamma parlamentariska kommittén ska regelbundet underrättas om beslut och rekommendationer av gemensamma kommittéer som inrättas genom något av avtalen som ingår i det omfattande paketet. Den kan begära all relevant information om genomförandet av vilket som helst av avtalen i det omfattande paketet och får ge parterna rekommendationer.

Gemensam förklaring om upprättandet av en högnivådialog mellan unionen och Schweiz

Syftet med högnivådialogen som ska inrättas är att

- främja ömsesidig förståelse och samarbete om det förhandlade omfattande bilaterala paketet och den möjliga vidareutvecklingen av de bilaterala förbindelserna,
- diskutera frågor av ömsesidigt intresse, särskilt Schweiz deltagande i den inre marknaden och möjligheterna att stärka partnerskapet, och
- utvärdera genomförandet av det omfattande bilaterala paketet, gemensamma kommitténs arbete och den möjliga vidareutvecklingen av deras bilaterala förbindelser.

Undertecknande och avtalstexter

Texterna till avtal och protokoll överlämnas till rådet tillsammans med detta förslag. Texten till de gemensamma förklaringar som åtföljer olika avtal eller protokoll överlämnas tillsammans med detta förslag, tillsammans med en gemensam förklaring om inrättandet av en högnivådialog mellan unionen och Schweiz och två unilaterala förklaringar från Schweiz om avtalet om fri rörlighet för personer respektive avtalet om hälsa.

I enlighet med fördragen är det kommissionen som säkerställer att avtal och protokoll undertecknas, med förbehåll för att de ingås vid en senare tidpunkt. Dessutom bör texten till den gemensamma förklaringen om högnivådialogen undertecknas av Europeiska kommissionen på unionens vägnar.

Tabell 1: Översikt över institutionella och andra bestämmelser gemensamma för avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar och avtalet om hälsa

Bestämmelser i avtalet	Identiska bestämmelser om
Allmänna bestämmelser	– institutionella mål och/eller syfte med avtalet – arten av avtal och protokollens förhållande till avtalet (vid befintliga avtal)
Anpassning av avtalet till unionens rättsakter	– skyldighet för gemensamma kommittén att i avtalet införliva nya rättsakter som omfattas av avtalet – deltagande i utarbetandet av en rättsakt ("beslutsutformning") och införlivande av rättsakter i avtalet – Schweiz fullgörande av sina konstitutionella skyldigheter
Tolkning och tillämpning av avtalet	– enhetlig tolkning, effektiv och harmonisk tillämpning och exklusivitetsprinciper – förfarande vid svårigheter med tolkning eller tillämpning, kompensationsåtgärder och samarbete mellan jurisdiktioner
Övriga bestämmelser	– Gemensam kommitté – Schweiz ekonomiska bidrag till finansiering av byråer och informationssystem till vilka Schweiz har tillgång – hantering av information – hänvisningar i unionsrättsakter till territorier och medborgare i medlemsstaterna, ikraftträdande och genomförande av rättsakter, adressater och medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter
Slutbestämmelser	– ikraftträdande och genomförande – ändringar och avslutande
Bilaga om genomförande av Schweiz ekonomiska bidrag	– förteckning för åtgärder, organ och informationssystem – betalningsvillkor – övergångsarrangemang (i förekommande fall)
Bilaga/tillägg om skiljedomstolen	– registreringsenhets- och sekretariatstjänster för skiljedomstolen – inledning av tvistlösning – skiljedomstolens sammansättning – skiljeförfarandet – skiljedomstolens beslut
Tillägg om byråers privilegier	– okränkbarheten hos byråns lokaler, byggnader och arkiv

och immunitet	– skattebefrielse för tillgångar, intäkter samt varor och tjänster för tjänstebruk – diplomatisk status för korrespondens och kommunikation – privilegier, immunitet, beskattning och täckning av social trygghet för tjänstemän som omfattas av tjänsteföreskrifterna
---------------	--

Tabell 2: Regler om statligt stöd gemensamma för avtalet om el och protokollen om statligt stöd till avtalen om luftfart och om landtransport

Del kapitel i protokoll eller bilagor om statligt stöd	Identiska bestämmelser om
Huvudtext	– Mål relaterade till statligt stöd – protokollets förhållande till befintliga avtal (vid befintliga avtal) – Statligt stöd som är oförenligt och förenligt med avtalet, och befintligt stöd – övervakning, öppenhet, former för samarbete och samråd – införlivande av rättsakter – ratificering och ikraftträdande, ändringar och avslutande
Bilaga om undantag och förtydliganden	– åtgärder som är förenliga med en väl fungerande inre marknad
Bilaga om allmänna och sektorsspecifika rättsakter tillämpliga i unionen	– allmänna akter som är tillämpliga på alla sektorer, kompletterade med sektorsspecifika regler för det område som omfattas av avtalet i fråga

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av ett brett avtalspaket som syftar till att konsolidera, fördjupa och utvidga de bilaterala förbindelserna med Schweiziska edsförbundet, och om provisorisk tillämpning av avtalet om villkor för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 217 jämförd med artikel 218.5 och artikel 218.8 andra stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

av följande skäl:

- (1) Den 12 mars 2024 bemyndigade rådet kommissionen att inleda förhandlingar med Schweiziska edsförbundet (nedan kallat *Schweiz*) om ett omfattande åtgärds paket för de bilaterala förbindelserna med Schweiz, bestående av institutionella bestämmelser och bestämmelser om statligt stöd i, och vid behov särskilda anpassningar av, avtal mellan unionen och Schweiz på områden som rör den inre marknaden¹, av ett avtal om Schweiz deltagande i unionsprogram och ett avtal som utgör grunden för Schweiz permanenta bidrag till att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regioner². Rådet bemyndigade också kommissionen att inleda förhandlingar med Schweiz om nya avtal om el, hälsa, livsmedelssäkerhet, om Schweiz deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå och järnvägsbyrå och om ändring av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart för att möjliggöra cabotage.
- (2) Kommissionen har på unionens vägnar förhandlat fram ett omfattande paket av avtal vilket inbegriper protokoll om institutionella bestämmelser och regler om statligt stöd och som ändrar bestämmelserna i befintliga avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar, ett protokoll till det befintliga avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter som inrättar ett

¹ Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse, Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter, alla utfärdade den 21 juni 1999 (EGT L 114, 30.4.2002, s. 1).

² Rådets beslut (EU, Euratom) 2024/995 av den 12 mars 2024 om bemyndigande att inleda förhandlingar med Schweiziska edsförbundet om institutionella bestämmelser i avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet som rör den inre marknaden, om ett avtal om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram och om ett avtal som utgör grunden för Schweiziska edsförbundets permanenta bidrag till unionens sammanhållning (EUT L, 2024/995, 26.3.2024).

gemensamt område för livsmedelssäkerhet, ett avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om el, ett avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa, ett avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen, ett avtal mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram, ett avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkor för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå samt ett protokoll mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om parlamentariskt samarbete.

- (3) De institutionella protokollen fastställer en skyldighet för gemensamma kommittén att införliva alla unionsrättsakter som omfattas av avtalen samt bestämmelser för att säkerställa att Schweiz är bundet av dessa bestämmelser. De säkerställer en enhetlig tolkning och tillämpning av alla avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar och att, där tillämpningen av dessa avtal inbegriper unionsrättsliga begrepp, dessa tolkas och tillämpas i enlighet med rättspraxis från Europeiska unionens domstol. De institutionella protokollen fastställer en effektiv mekanism för tvistlösning som bygger på skiljeförfarande, inbegripet hänskjutande av ärenden till Europeiska unionens domstol av unionsrättsliga frågor som följer av ärendet. Vid bristande efterlevnad av ett beslut från skiljedomstolen får proportionella kompensationsåtgärder antas enligt det berörda avtalet eller enligt något av avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.
- (4) Ändringsprotokollen till befintliga avtal gör de nödvändiga materiella ändringarna förenliga med den nya institutionell ramen. Dessutom föreskriver ändringsprotokollet till luftfartsavtalet ömsesidigt utbyte av cabotagerättigheter.
- (5) Protokollen om statligt stöd till de befintliga avtalen om luftfart och landtransport säkerställer lika villkor för Schweiz deltagande i den inre marknaden på de områden som omfattas av dessa avtal. Schweiz kommer att tillämpa materiella regler och procedurregler, inbegripet övervaknings- och efterlevnadsmekanismer, som är likvärdiga med dem som gäller inom unionen.
- (6) Ändringsprotokollet till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter uppdaterar avtalets tvistlösningsmekanism i linje med den praxis som fastställs i handelsavtal med unionen.
- (7) Ett separat protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter upprättar ett gemensamt område för livssäkerhet som täcker alla aspekter av livsmedelskedjan. Detta protokoll inbegriper institutionella bestämmelser som är gemensamma för alla avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar.
- (8) Det nya avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om el fastställer regler och villkor för Schweiz deltagande i den inre marknaden för el. Avtalet inbegriper de institutionella bestämmelser som är gemensamma för alla avtal på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar samt regler om statligt stöd som är nästan identiska med dem som gäller på områdena luftfart och landtransport.

- (9) Det nya avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa syftar till att stärka samarbetet mellan unionen och Schweiz vad gäller allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och avtalet gäller, i tillämpliga delar, de institutionella bestämmelser som är gemensamma för avtalen på de områden av den inre marknaden där Schweiz deltar. Detta avtal är kopplat till Schweiz deltagande i programmet för unionens insats inom hälsoområdet (programmet EU för hälsa).
- (10) I det nya avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen fastställs den rättsliga grunden och parametrarna för Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag, inom ramen för det omfattande paketet, för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i unionen. Avtalet inbegriper en tvistlösningsmekanism: vid bristande efterlevnad av ett beslut från skiljedomstolen får proportionella kompensationsåtgärder antas enligt något av avtalen paketet omfattar.
- (11) I det nya avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå fastställs på vilka villkor Schweiz kan delta i byråns arbete.
- (12) Identiska bestämmelser i de olika institutionella protokollen och de nya avtalen säkerställer Schweiz ekonomiska bidrag till kostnaderna för de informationssystem och byråer där Schweiz deltar.
- (13) I protokollet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om parlamentariskt samarbete inrättas en gemensam parlamentarisk kommitté som forum för dialog och debatt mellan ledamöter av Europaparlamentet och av schweiziska förbunds församlingen, med syftet att främja ömsesidig förståelse av och reflektion kring det djupa förhållandet mellan EU och Schweiz, inbegripet dess möjliga vidareutveckling.
- (14) Avtalen och protokollen som är föremål för det här förslaget till beslut utgör en sammanhängande helhet och fastställer arkitekturen för ett förstärkt och omfattande partnerskap inom ett brett spektrum av områden som omfattas av fördragen, baserat på en lämplig balans mellan rättigheter och skyldigheter. Beslutet om undertecknande av dessa avtal och protokoll bör därmed bygga på den materiella rättsliga grund som ges av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt för inrättande av en associering med ömsesidiga rättigheter och skyldigheter, gemensamma åtgärder och särskilda förfaranden.
- (15) I syfte att öka omfattningen av deras samarbete föreskrivs i avtalet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå att parterna ska tillämpa det provisoriskt, i enlighet med sina respektive interna förfaranden och lagstiftning, från och med den 1 januari 2026, om dagen för undertecknandet av det avtalet infaller före den 1 juli 2026, eller från och med den 1 januari året efter dess undertecknande, om dagen för undertecknandet av det avtalet infaller efter den 30 juni 2026. Avtalet bör därför tillämpas provisoriskt i avvaktan på att det träder i kraft.
- (16) Undertecknandet av avtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om Schweiziska edsförbundets deltagande i unionsprogram är föremål för separata förfaranden.
- (17) Undertecknandet av den gemensamma förklaringen av Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om upprättande av en högnivådialog om det omfattande

bilateral paketet och den möjliga vidareutvecklingen av de bilaterala förbindelserna mellan Europeiska unionen och Schweiz bör för Europeiska unionens räkning godkännas.

- (18) Avtalen och protokollen som är föremål för detta beslut bör undertecknas på unionens vägnar och de gemensamma förklaringar som åtföljer dessa avtal och protokoll bör godkännas,

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Undertecknandet på unionens vägnar av följande avtal och protokoll bemyndigas härmed med förbehåll för att de ingås³:

- (a) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.
- (b) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.
- (c) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- (d) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- (e) Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart.
- (f) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- (g) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- (h) Protokoll om statligt stöd till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om gods- och persontransporter på väg och järnväg.
- (i) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.
- (j) Institutionellt protokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse.
- (k) Ändringsprotokoll till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter.
- (l) Protokoll om upprättande av ett gemensamt område för livssäkerhet till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om handel med jordbruksprodukter.

³ Texterna till avtalen och protokollen kommer att offentliggöras tillsammans med beslutet om ingående.

- (m) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om el.
- (n) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om hälsa.
- (o) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om Schweiz regelbundna ekonomiska bidrag för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna i Europeiska unionen.
- (p) Avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå.
- (q) Protokoll mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om parlamentariskt samarbete.

Artikel 2

1. Undertecknandet av den gemensamma förklaringen av Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om upprättande av en högnivådialog om det omfattande bilaterala paketet och den möjliga vidareutvecklingen av de bilaterala förbindelserna mellan Europeiska unionen och Schweiz godkänns härmed⁴.
2. Följande gemensamma förklaringar som åtföljer de avtal och protokoll som avses i artikel 1 i det här beslutet godkänns härmed:
 - (a) Följande gemensamma förklaringar som åtföljer det ändringsprotokoll som avses i artikel 1 a i detta beslut⁵:
 - Gemensam förklaring om unionsmedborgarskap.
 - Gemensam förklaring om att förhindra och agera mot missbruk av rättigheter som direktiv 2004/38/EG ger.
 - Gemensam förklaring om att neka socialt bistånd och återkalla uppehållsrätt före förvärv av permanent uppehållsrätt.
 - Gemensam förklaring om anmälan av påbörjande av anställning.
 - Gemensam förklaring om konventionen om erkännande av kvalifikationer.
 - Gemensam förklaring om lediga tjänster.
 - Gemensam förklaring om gemensamma mål gällande friheten att tillhandahålla tjänster i upp till 90 arbetsdagar och säkerställande av utstationerade arbetstagares rättigheter.
 - Gemensam förklaring om effektiva kontrollsystem inbegripet Schweiz dubbla system för kontroll av efterlevnad.
 - Gemensam förklaring om principen ”lika lön för lika arbete på samma plats” och om en proportionerlig och adekvat skyddsnivå för utstationerade arbetstagare.
 - Gemensam förklaring om Schweiz deltagande i Europeiska arbetsmyndighetens verksamhet.

⁴ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

⁵ Förklaringarna offentliggörs i EUT L, [XXX].

- Gemensam förklaring om systemet med fastställande registrering av gränsarbetare.
 - Gemensam förklaring gällande införlivande av två EU-rättsakter i bilaga I till avtalet.
- (b) Gemensam förklaring som åtföljer det protokoll om statligt stöd som avses i artikel 1 e i detta beslut⁶.
- (c) Gemensam förklaring som åtföljer det ändringsprotokoll som avses i artikel 1 f i detta beslut⁷.
- (d) Gemensam förklaring som åtföljer det protokoll om statligt stöd som avses i artikel 1 h i detta beslut⁸.
- (e) Gemensam förklaring som åtföljer det avtal som avses i artikel 1 m i detta beslut⁹.
3. Rådet noterar följande förklaringar från Schweiz:
- (a) Förklaring från Schweiz om åtgärder att vidta för egenföretagare i samband med anmälningförfarandet för arbetsrelaterade korttidsvistelser som åtföljer det ändringsprotokoll som avses i artikel 1 a i detta beslut¹⁰.
- (b) Förklaring av Schweiziska edsförbundet med avseende på en analog inkludering av de institutionella aspekterna i avtalet om hälsa som åtföljer det avtal som avses i artikel 1 n i detta beslut¹¹.

Artikel 3

Med förbehåll för ömsesidighet ska det avtal som avses i artikel 1 p i detta beslut tillämpas provisoriskt i enlighet med artikel 15.3 i det avtalet¹².

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

⁶ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

⁷ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

⁸ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

⁹ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

¹⁰ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

¹¹ Förklaringen offentliggörs i EUT L, [XXX].

¹² Den dag från och med vilken avtalet kommer att tillämpas provisoriskt kommer att offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

FINANSIERINGS- OCH DIGITALISERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT
”INKOMSTER” – FÖRSLAG SOM PÅVERKAR BUDGETENS INKOMSTSIDA

DEL I:
EUROPEISKA UNIONENS RYMDPROGRAMBYRÅ

1. FÖRSLAGETS TITEL

Förslag till rådets beslut om undertecknande av ett brett avtalspaket som syftar till att konsolidera, fördjupa och utvidga de bilaterala förbindelserna med Schweiziska edsförbundet

2. BUDGETPOSTER:

Del I beskriver de ekonomiska konsekvenserna av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå (nedan kallat *avtalet om rymdprogrambyrån*). Del II beskriver de ekonomiska konsekvenserna av de andra avtal i det omfattande paketet som föreskriver ett ekonomiskt bidrag från Schweiz till olika byråer och informationssystem.

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 04 10 01 – Europeiska unionens rymdprogrambyrå (Euspa) – externa inkomster avsatta för särskilda ändamål

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 04 10 01 – Europeiska unionens rymdprogrambyrå (Euspa) – antagen budget

3. BUDGETKONSEKVENSER¹

- ☐ Förslaget påverkar inte budgeten
- ☐ Förslaget påverkar inte utgifterna, men däremot inkomsterna
- ☒ Förslaget påverkar inkomster avsatta för särskilda ändamål

¹ Alla tal för åren 2026 och 2027 som anges i detta avsnitt är preliminära och motsvarar de senaste tillgängliga skattningarna.

på följande sätt:

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel	Inverkan på inkomsterna	XX-månadersperiod som inleds den dd/mm/åååå (i tillämpliga fall)	År N (2026)
04 10 01	4 098 115	24 månader som inleds den 1.1.2026	4 098 115

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

Utgiftspost	2026	2027
04 10 01	4 098 115	4 185 977

4. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Enligt artikel 325 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) ska kommissionen bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Därför är det en allmän skyldighet för alla kommissionens avdelningar att förebygga och spåra bedrägerier inom ramen för den dagliga verksamhet som avser hanteringen av ekonomiska resurser.

Bedrägerier eller oriktigheter som inbegriper unionsmedel har en särskilt negativ inverkan på kommissionens anseende och genomförandet av unionens politik. Kommissionens nuvarande strategi mot bedrägerier (Café) (COM(2019) 196) antogs den 29 april 2019 och ersatte 2011 års strategi. Strategin mot bedrägerier är ett politiskt dokument som innehåller kommissionens prioriteringar i kampen mot bedrägerier inför den fleråriga budgetramen 2021–2027. Huvudmålen för 2019 i strategin mot bedrägerier är att 1) ”ytterligare förbättra förståelsen av bedrägerimönster, bedragarprofiler och systemrelaterade brister när det gäller bedrägerier som riktar sig mot EU:s budget,” (insamling och analys av uppgifter) och 2) ”optimera samordningen, samarbetet och arbetsflödena för bekämpning av bedrägerier, särskilt hos kommissionens avdelningar och genomförandeorgan” (samordning, samarbete och processer). Strategin åtföljs av en handlingsplan som reviderades i juli 2023 och som, liksom dess föregångare, syftar till att stärka alla delar av bedrägeribekämpningscykeln: förebyggande, upptäckande, utredande och korrigerande.

De vägledande principerna och målstandarderna i 2019 års strategi mot bedrägerier är följande:

- Nolltolerans mot bedrägerier.
- Bedrägeribekämpning som en integrerad del av internkontrollen.

- Kontrollernas kostnadseffektivitet.
- Yrkesintegritet och kompetens för unionspersonal.
- Insyn i hur unionsmedlen används.
- Förebyggande av bedrägerier, särskilt bedrägerisäkring av utgiftsprogram.
- Ändamålsenliga utredningsresurser och snabbt informationsutbyte.
- Snabb korrigering (inklusive återvinning av förskingrade medel samt rättsliga/administrativa påföljder).
- Gott samarbete mellan interna och externa aktörer, särskilt mellan unionen och de ansvariga nationella myndigheterna, och mellan avdelningarna hos alla unionens berörda institutioner och organ.
- Effektiv intern och extern kommunikation om kampen mot bedrägerier.

Artikel 11 i avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå och bilaga III till avtalet om Schweiz deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå innehåller detaljerade bestämmelser om finansieringen av schweiziska deltagare i rymdprogrambyråns verksamhet, som också omfattar åtgärder mot bedrägerier. Bilaga III innehåller de uppgifter och förfaranden som krävs samt gör det möjligt för organen att utföra sina uppgifter på ett bristfälligt sätt för att skydda unionens ekonomiska intressen (Europeiska kommissionen eller andra personer som bemyndigats av Europeiska kommissionen, däribland Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska revisionsrätten. Unionens ekonomiska intressen ska skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder som rör förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter, inbegripet bedrägeri, krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts kommersiellt och, i förekommande fall, åläggande av administrativa sanktioner.

I enlighet med budgetförordningen bör varje person eller enhet som tar emot medel från unionen samarbeta fullständigt för att skydda unionens ekonomiska intressen i syfte att ge kommissionen, Olaf och revisionsrätten alla rättigheter och all tillgång som behövs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter. Såsom uttryckligen föreskrivs i artikel 11.4 i avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå får kontroller och revisioner utföras även efter det att tillämpningen av ett protokoll har avbrutits, tillämpningen av avtalet upphört eller avtalet sagts upp.

Avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå säkerställer Olafs möjlighet att på Schweiziska edsförbundets territorium få utföra administrativa utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, avseende en schweizisk enhet som är part i ett relevant finansieringsavtal eller en schweizisk tredjepartsenhet genomför finansieringsavtalet enligt ett kontrakt, i enlighet med och i den utsträckning som föreskrivs i det relevanta finansieringsavtalet och andra tillämpliga kontrakt. Europeiska kommissionen och Olaf ska när de utövar sina uppdrag på Schweiziska edsförbundets territorium agera på ett sätt som är förenligt med schweizisk rätt.

Granskningar och revisioner får utföras av unionens tjänstemän, särskilt tjänstemän vid Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten, eller av andra personer som har bemyndigats av Europeiska kommissionen. När Europeiska kommissionen eller andra personer som bemyndigats av Europeiska kommissionen utövar sina uppdrag på Schweiziska edsförbundets territorium ska de agera på ett sätt som är förenligt med schweizisk rätt.

De schweiziska myndigheterna ska, i enlighet med tillämpliga internationella samarbetsinstrument, samarbeta med de myndigheter i unionen eller i medlemsstaterna som är behöriga att utreda och lagföra brott som påverkar unionens ekonomiska intressen, inbegripet att väcka talan mot påstådda gärningsmän och medhjälpare till dessa brott. Begäranden som lämnas in i enlighet med tillämpliga internationella samarbetsinstrument får i tillämpliga fall omfatta begäranden som görs i samband med Eppos utredningar eller lagföring. Det möjliggör ett samarbete med Eppo i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Dessutom föreskrivs i avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå effektiva mekanismer för att säkerställa verkställighet av kommissionens beslut på Schweiziska edsförbundets territorium.

5. ÖVRIGA ANMÄRKNINGAR

Schweiz årliga ekonomiska bidrag till finansieringen av Europeiska unionens rymdprogrambyrå kommer att utgöras av summan av ett operativt bidrag å ena sidan och en deltagaravgift å andra sidan, i enlighet med artikel 4 i avtalet om Europeiska unionens rymdprogrambyrå och bilaga I till det avtalet.

Det operativa bidraget kommer att baseras på en bidragsnyckel som definieras som kvoten av Schweiz bruttonationalprodukt (BNP) till marknadspris och unionens BNP till marknadspris. BNP som tillämpas kommer att vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år då den årliga betalningen kommer att göras enligt Europeiska unionens statistikkontor (Eurostat), med vederbörlig hänsyn till avtalet om samarbete på statistikområdet². Om detta avtal upphör att gälla ska Schweiz BNP vara den som fastställs på grundval av uppgifter från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

Det operativa bidraget kommer att beräknas genom tillämpning av bidragsnyckeln på unionens årliga antagna budget för den eller de relevanta posterna i unionens budget för året i fråga. Alla referensbelopp kommer att baseras på åtagandebemyndiganden.

Den årliga deltagaravgiften ska vara en procentandel av det årliga operativa bidraget. Den årliga deltagaravgiften ska ha följande värden:

- 2026: 2 %
- 2027: 3 %
- 2028 och efterföljande år: 4 %.

Alla ekonomiska bidrag från Schweiz eller betalningar från unionen, samt beräkningen av belopp som ska betalas eller mottas, kommer att vara i euro.

Europeiska kommissionen ska utfärda betalningsanmodanden till Schweiz som motsvarar Schweiz bidrag. Schweiz ska betala det belopp som anges i denna betalningsanmodan senast 45 dagar efter att en betalningsanmodan har mottagits.

Vid försenad betalning av bidraget ska Schweiz erlagga dröjsmålsränta på utestående belopp räknat från förfallodagen. Räntesatsen för fordringar som inte betalats på förfallodagen ska vara den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner enligt offentliggörande i C-serien av *Europeiska unionens*

² Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om samarbete på statistikområdet (EUT L 90, 28.3.2006, s. 2)

officiella tidning och som gäller den första kalenderdagen i den månad då förfallodagen infaller eller 0 %, beroende på vilken som är högst, plus 3,5 procentenheter.

DEL II:
ANDRA BYRÅER OCH INFORMATIONSSYSTEM

1. FÖRSLAGETS TITEL

Förslag till rådets beslut om undertecknande av ett brett avtalspaket som syftar till att konsolidera, fördjupa och utvidga de bilaterala förbindelserna med Schweiziska edsförbundet

2. BUDGETPOSTER:

I del II beskrivs de ekonomiska konsekvenserna av de andra avtal i det breda paketet som föreskriver ett ekonomiskt bidrag från Schweiz till olika organ och informationssystem, med undantag för avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om villkoren för Schweiziska edsförbundets deltagande i Europeiska unionens rymdprogrambyrå. I del I beskrivs de ekonomiska konsekvenserna av det senare avtalet.

Enligt avtalen på områden som rör den inre marknaden där Schweiz deltar träder avtalet om hälsa och avtalet om Europeiska rymdprogrambyrån i kraft, och Schweiz kommer att bidra ekonomiskt till unionens budget för förvaltning och drift av byråer och organ, informationssystem och andra verksamheter till vilka Schweiz har tillgång enligt dessa avtal. En uppsättning standardiserade finansiella regler förhandlades fram och införlivades i de särskilda avtalen. Dessa gäller inte avtalen om Schweiz deltagande i respektive Europeiska unionens rymdprogrambyrå och i unionsprogram.

En detaljerad beskrivning av de finansiella reglerna finns i avsnitt 5 i detta dokument.

Schweiz kommer att få tillgång till och behöva bidra ekonomiskt enligt överenskomna finansiella regler till följande informationssystem:

- Europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures), som inrättades genom förordning (EU) 2016/589.
- Elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter (Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI)), som upprättades genom förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009.
- Modulerna i informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som upprättades genom förordning (EU) 1024/2012 i samband med utstationering av arbetstagare, tjänster, yrkeskvalifikationer, det europeiska yrkeskortet, reglerade yrken och den gemensamma digitala ingången.
- Informationssystemet EudraGMDP om gemenskapsregler för humanläkemedel, som inrättades genom direktiv 2004/27/EG.
- Europhyt-portalen, som inrättades genom kommissionens direktiv 94/3/EG av den 21 januari 1994.
- Systemet för snabb varning för livsmedel och foder (Rasff), som inrättades genom förordning (EG) nr 178/2002.
- Plattformen för sanitär och fytosanitär certifiering (Traces), som inrättades genom förordning (EU) 2017/625.
- Informationssystemet för djursjukdomar (Adis), som inrättades genom förordning (EU) 2020/2002.

- Unionsdatabasen, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001, om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

Schweiz kommer att få tillgång till och behöva bidra ekonomiskt enligt överenskomna finansiella regler till följande byråer:

- Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, inrättat genom förordning (EG) nr 851/2004.
- Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa), inrättad genom förordning (EG) nr 178/2002.
- Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer), inrättad genom förordning (EU) 2019/942.

När alternativa finansieringskällor finns kommer dessa att bibehållas. Om situationen skulle förändras under avtalens livscykel ska de standardiserade finansiella reglerna gälla. Följande informationssystemet och byråer berörs:

- Tachonet, INRÄTTAT genom förordning (EU) nr 165/2014 och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/68.
- Systemet för tidig varning och reaktion, inrättat genom förordning (EU) 2022/2371.
- Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa), inrättad genom förordning (EU) 2018/1139.
- Ömsesidigt informationssystem om social trygghet (Missoc)

För att beakta att Schweiz inte kommer att få tillgång till verksamheten hos Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer), som ligger utanför tillämpningsområdet för avtalet om el, kommer Schweiz årliga operativa bidrag till Acer att beräknas på basis av ett årligt referensbelopp motsvarande 85 % av beloppet i unionens årliga antagna budget för den eller de relevanta posterna i unionens budget.

Enligt den nuvarande fleråriga budgetramen (2021–2027) kommer inget bidrag att krävas från Schweiz för finansiering av systemet för tidig varning och reaktion i enlighet med de ovannämnda finansiella reglerna. I stället kommer bidraget att täckas av Schweiz bidrag till finansiering av ECDC och programmet EU för hälsa, eftersom dessa är de två finansieringskällorna för systemet för tidig varning och reaktion enligt den nuvarande fleråriga budgetramen.

Vid tidpunkten för utarbetande av denna fil går det inte att fastställa de exakta följderna av Schweiz bidrag till budgeten eftersom Schweiz kommer att börja bidra först efter att de berörda avtalen har trätt i kraft och när detta sker beror på Schweiz uppfyllande av vissa konstitutionella skyldigheter. Den processen kan ta flera år, vilket kan innebära att avtalen inte träder i kraft under den nuvarande fleråriga budgetramen.

Eftersom de överenskomna finansieringsarrangemangen kommer att generera ett återkommande intäktsflöde för unionens budget och standardbestämmelserna kommer att fungera som modell för Schweiz bidrag till förvaltning och drift av ytterligare byråer eller informationssystem till vilka Schweiz kommer att få tillgång i framtiden, är det ändå relevant att åskådliggöra hur de finansiella reglerna skulle kunna påverka budgeten. De belopp som nämns gäller de finansiella reglerna för budgeten för 2024, som fungerade som referens under förhandlingarna om finansieringsarrangemang och betalningsmetoder.

- **Informationssystem**

Europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- R 6 1 2 0 – Europeiska socialfonden plus – Inkomster avsatta för särskilda ändamål

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftsposter (kapitel/artikel/punkt):

Artikel 07 02 04 – ESF+ – Delen för sysselsättning och social innovation (EaSI), och

- Artikel 07 10 09 – Europeiska arbetsmyndigheten (ELA): utgifter för Eures-plattformen

Elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter (Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI))

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- 6 1 2 0 – Europeiska socialfonden plus – Inkomster avsatta för särskilda ändamål
- R 6 6 3 0 – Pilotprojekt, förberedande åtgärder, åtgärder inom ramen för kommissionens befogenheter samt övriga åtgärder

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftsposter (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 07 02 04 – ESF+ — Delen för sysselsättning och social innovation (EaSI)
- Post 07 20 03 01 – Fri rörlighet för arbetstagare, samordning av de sociala trygghetssystemen och åtgärder till förmån för migrerande arbetstagare, inklusive från tredjeländer

Informationssystemet för den inre marknaden (IMI)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- 6 00 03 00 – Programmet för den inre marknaden – Inkomster avsatta för särskilda ändamål

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- Post 03 01 01 01 – Stödutgifter för programmet för den inre marknaden (03 01 01 01 02)

EudraGMDP

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- 6 6 2

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- 6 10 03 01 – Unionens stöd till Europeiska läkemedelsmyndigheten

Europhyt, iRasff, Traces, Adis

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- 60 30

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 03 02 06 – Bidra till en hög nivå av hälsoskydd och välbefinnande för människor, djur och växter

Unionsdatabasen, inrättad genom direktiv (EU) 2018/2001.

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del (kapitel/artikel/punkt):

- 6 06 08 – Andra bidrag och återbetalningar – Inkomster avsatta för särskilda ändamål

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- 02 20 04 02 – Stödverksamhet till EU:s energipolitik och inre energimarknad

- **Byråer**

Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) och Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa).

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel (kapitel/artikel/punkt):

- 6 6 2

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 06 10 01 – Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar
- Artikel 06 10 02 – Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet

Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel (kapitel/artikel/punkt):

- 6 06 08 – Decentraliserade byråer och organ – Inkomster avsatta för särskilda ändamål

Inkomsterna kommer att avsättas för följande utgiftspost (kapitel/artikel/punkt):

- Artikel 02 10 06 – Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)

3. BUDGETKONSEKVENSER

- ☐ Förslaget påverkar inte budgeten
- ☐ Förslaget påverkar inte utgifterna, men däremot inkomsterna
- ☒ Förslaget påverkar inkomster avsatta för särskilda ändamål

på följande sätt:

- **Informationssystem**

Europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
R 6 1 2 0	999 897

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel	Uppskattade årliga intäkter
R 6 1 2 0	999 897
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
07 02 04	999 897
07 10 09	

Elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter (Electronic Exchange of Social Security Information (EESSI))

Budgetrubriker i den årliga budgetens inkomstdel	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
R 6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomstdel	Uppskattade årliga intäkter
R 6 1 2 0 R 6 6 3 0	227 136
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
07 02 04	227 136
07 20 03 01	

Informationssystemet för den inre marknaden (IMI)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 00 03 00	96 346

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Uppskattade årliga intäkter
6 00 03 00	96 346
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
Budgetpost 03 01 01 01 (03 01 01 01 02)	96 346

EudraGMDP

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 6 2	6 525

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Uppskattade årliga intäkter
6 6 2	6 525
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
6 10 03 01	6 525

Europhyt, iRasff, Traces, Adis

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 0 3 0	727 804

Situation efter åtgärden	
--------------------------	--

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del	Uppskattade årliga intäkter
6 0 3 0	727 804
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
Artikel 03 02 06	727 804

Unionsdatabasen, inrättad genom direktiv (EU) 2018/2001.

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 06 08	875 000

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del	Uppskattade årliga intäkter
6 06 08	875 000
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
02 20 04 02	875 000

- **Byråer**

Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 6 2	3 670 862

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Uppskattade årliga intäkter
6 6 2	3 670 862
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
Artikel 06 10 01	3 670 862

Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa)

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
6 6 2	7 755 340

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Uppskattade årliga intäkter
6 6 2	7 755 340
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
Artikel 06 10 02	7 755 340

Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer)³

Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Inverkan på de årliga intäkterna (beräkning 2024)
06 06 08	981 805

³ Baserat på ett årligt referensbelopp motsvarande 85 % av beloppet i unionens årliga antagna budget för den eller de relevanta posterna i unionens budget.

Situation efter åtgärden	
Budgetrubrik i den årliga budgetens inkomst-del	Uppskattade årliga intäkter
6 06 08	981 805
Utgiftspost	Uppskattade årliga utgifter
02 10 06	981 805

4. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

Enligt artikel 325 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) ska kommissionen bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Därför är det en allmän skyldighet för alla kommissionens avdelningar att förebygga och spåra bedrägerier inom ramen för den dagliga verksamhet som avser hanteringen av ekonomiska resurser.

Bedrägerier eller oriktigheter som inbegriper unionsmedel har en särskilt negativ inverkan på kommissionens anseende och genomförandet av unionens politik. Kommissionens nuvarande strategi mot bedrägerier (Cafs) (COM(2019) 196) antogs den 29 april 2019 och ersatte 2011 års strategi. Strategin mot bedrägerier är ett politiskt dokument som innehåller kommissionens prioriteringar i kampen mot bedrägerier inför den fleråriga budgetramen 2021–2027. Huvudmålen för 2019 i strategin mot bedrägerier är att 1) ”ytterligare förbättra förståelsen av bedrägerimönster, bedragarprofiler och systemrelaterade brister när det gäller bedrägerier som riktar sig mot EU:s budget,” (insamling och analys av uppgifter) och 2) ”optimera samordningen, samarbetet och arbetsflödena för bekämpning av bedrägerier, särskilt hos kommissionens avdelningar och genomförandeorgan” (samordning, samarbete och processer). Strategin åtföljs av en handlingsplan som reviderades i juli 2023 och som, liksom dess föregångare, syftar till att stärka alla delar av bedrägeribekämpningscykeln: förebyggande, upptäckande, utredande och korrigering.

De vägledande principerna och målstandarderna i 2019 års strategi mot bedrägerier är följande:

- Nolltolerans mot bedrägerier.
- Bedrägeribekämpning som en integrerad del av internkontrollen.
- Kontrollernas kostnadseffektivitet.
- Yrkesintegritet och kompetens för unionspersonal.
- Insyn i hur unionsmedlen används.
- Förebyggande av bedrägerier, särskilt bedrägerisäkring av utgiftsprogram.
- Ändamålsenliga utredningsresurser och snabbt informationsutbyte.
- Snabb korrigering (inklusive återvinning av förskingrade medel samt rättsliga/administrativa påföljder).

- Gott samarbete mellan interna och externa aktörer, särskilt mellan unionen och de ansvariga nationella myndigheterna, och mellan avdelningarna hos alla unionens berörda institutioner och organ.
- Effektiv intern och extern kommunikation om kampen mot bedrägerier.

5. ÖVRIGA ANMÄRKNINGAR

Schweiz årliga ekonomiska bidrag till finansieringen av informationssystem och byråer kommer att utgöras av summan av å ena sidan ett operativt bidrag och å andra sidan en deltagaravgift.

Det operativa bidraget kommer att baseras på en bidragsnyckel som definieras som kvoten av Schweiz bruttonationalprodukt (BNP) till marknadspris och unionens BNP till marknadspris. BNP som tillämpas kommer att vara de senast tillgängliga från och med den 1 januari det år då den årliga betalningen kommer att göras enligt Europeiska unionens statistikkontor (Eurostat), med vederbörlig hänsyn till avtalet om samarbete på statistikområdet⁴. Om detta avtal upphör att gälla ska Schweiz BNP vara den som fastställs på grundval av uppgifter från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

Det operativa bidraget för byråer kommer att beräknas genom tillämpning av bidragsnyckeln på unionens årliga antagna budget för den eller de relevanta posterna i unionens budget för året i fråga. Det operativa bidraget till informationssystem och andra verksamheter kommer att beräknas genom att bidragsnyckeln tillämpas på den relevanta budgeten för det aktuella året enligt vad som anges i dokument som genomför budgeten (såsom arbetsprogram eller kontrakt). Alla referensbelopp kommer att baseras på åtagandebemyndiganden.

Den årliga deltagaravgiften ska vara 4 % av det årliga operativa bidraget.

Alla ekonomiska bidrag från Schweiz eller betalningar från unionen, samt beräkningen av belopp som ska betalas eller mottas, kommer att vara i euro.

Europeiska kommissionen kommer senast den 16 april budgetåret meddela Schweiz följande information avseende Schweiz deltagande:

- Beloppen för åtagandebemyndiganden i på unionens årliga antagna budget för den eller de relevanta posterna i unionens budget för året i fråga för varje byrå och beloppen för åtagandebemyndiganden i förhållande till unionens antagna budget för det berörda året för den relevanta budgeten för informationssystemen.
- Deltagaravgiftens belopp.
- När det gäller byråer, under år N+1, de belopp i budgetåtaganden som gjorts för åtagandebemyndiganden som beviljats år N under den eller de relevanta posterna i unionens budget i förhållande till unionens årliga budget och som förts upp i de relevanta posterna i unionens budget för år N.

På grundval av sitt budgetförslag ska kommissionen så snart som möjligt, dock senast den 1 september under budgetåret, göra en uppskattning av ovannämnda information.

Europeiska kommissionen ska utfärda betalningsanmodanden till Schweiz motsvarande dess bidrag till var och en av de byråer, informationssystem och andra verksamheter i vilka

⁴ Avtal mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om samarbete på statistikområdet (EUT L 90, 28.3.2006, s. 2)

Schweiz deltar. Schweiz ska betala det belopp som anges i denna betalningsanmodan senast 60 dagar efter att en betalningsanmodan har utfärdats.

För varje betalningsanmodan får Schweiz göra separata betalningar för varje byrå, informationssystem eller andra verksamhet.

Vid försenad betalning av bidraget ska Schweiz erlagga dröjsmålsränta på utestående belopp räknat från förfallodagen.

Räntesatsen för fordringar som inte betalats på förfallodagen ska vara den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner enligt offentliggörande i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning* och som gäller den första kalenderdagen i den månad då förfallodagen infaller eller 0 %, beroende på vilken som är högst, plus 3,5 procentenheter.